

Foaia Diecezană

Organul eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

<p>Prețul abonamentului:</p> <p>Pe un an . . . . . 240 Lei Pe jumătate de an . . . . . 120 Lei Pe un pătrar de an . . . . . 60 Lei Un număr . . . . . 5 Lei Pentru străinătate pe un an . . . . . 300 Lei</p>	<p>APARE DUMINECA</p> <p>Manuscrisele nu se înapoiază și se adresează redacției „Foaia Diecezană”, iar banii pentru abonamente și inserațiuni se trimit administrațiunii „Tipografia și Librăria Diecezană” în Caransebeș.</p>	<p>Prețul inserțiunilor:</p> <p>Pentru publicațiuni oficiale, concursuri edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 120 Lei, până la 200 de cuvinte 180 Lei, de aci în sus 200 Lei</p>
--	---	---

Corul teologilor.

Între manifestările externe ale studenților dela Academia noastră teologică primează manifestările corale, fie ele manifestări periodice duminicale, fie ele manifestări spectaculoase oficiale în cadrele societății de lectură „Ioan Popasu”, sau cu prilejul altor împrejurări festive, ocazionate peste an.

Pe aceste manifestări cad, în ultimul timp, accentele publicului auditor și spectator, în binemeritate aprecieri și neprecupețite laude.

Corul teologilor ca forță animatoare și conducătoare, ca pregătire tehnică, ca nivel component, ca execuție ireproșabilă, ca inițiativă muzicală și expresivitate adecvată simțului religios, prin îngerești melodii și incontinuu armonii, ține cu justificată mândrie primatul muzical al eparhiei noastre.

Nimic nu e distonanță, nimic nu e fals, nimic nu e mecanic.

Cu o impresionabilitate caracteristică tinerilor dedicați celor sfinte și alese ale lui Dumnezeu, corul teologilor exclude totul ce e repulsie, inexpressivitate, sau searbădă înțelegere a muzicii liturgice.

Cu o comandă mai grijulie ca la orice, la interiorul intim al notelor și la expresia legată de cuvinte și melodie, liturgia oficiată în comună mână trăește și vivifică asistența, acaparează atenția și predispune la meditația, îndealtfel așa de absentă, la publicul nostru credincios.

Este ceea ce formează, sublimul oricărui cor — această predisponere melodică și armonică a sufletelor, înconjurată de miros de tămâe, de ectenii și de rugă — la însăși oficierea sfintei liturghii dincolo de iconostase, pe altare.

Căci trăirea pronaosului este în timpurile

noastre trăire păgână și prăpăstios despărțită de trăirea din naos.

Publicul spectator este absent dela marea și înfricoșata taină a prefacerii, este preocupat de cu totul alte lucruri secundare, care-l distrag și-l îndepărtează cu spiritul de preotul oficiant și de liturghia oficiată. Spre această stare condamabilă și intolerabilă de lucruri, colaborează în ultimul timp în bisericile noastre, mai ales corurile.

Așa, gustul dubios al conducătorului de cor, care alege partituri demodate sau de obscură valoare, care nici pe departe nu atrag atenția auditorului, sau îl predispun spre meditație.

Așa, interpretarea originală, care în majoritatea cazurilor frizează bunul simț, dar încă subtilul și așa de pretențiosul simț religios, pe care conducătorul de cor nu-l poate satisface decât atunci când îl are.

Așa, mecanizarea și perpetuizarea unei melodii, chiar bine executată, care dela un timp nu mai prinde, nu mai atrage, înglobându-se în timpul liturghiei, așa cum se înglobează ceva neînsușit și inexistent cu lucrarea.

Iată deziderate de universală valoare, care atunci când nu sunt îndeplinite, corul, ca accesoriu al serviciului divin, nu-și îndeplinește menirea, ci, din contră, colaborează la o stare condamabilă de artificializare, de laicizare și de trădare a sentimentului religios.

Este explicabilă, deci, și prăpastia care pe zi ce trece se adâncește, cu concursul criminal al corurilor, între naos și pronaos.

Insistăm, de aceea, la o reîntoarcere a corului și la o apropiere a lui mai mult de naos și de cântarea liturgică, la o înțelegere adecvată a spiritului ortodox al cântării noastre tradiționale și remarcăm munca plină de jertfă și de îndelungi strădanii a Domnului Profesor de

cântare al Academiei noastre teologice Constantin Vladu și a corului condus de D-sa.

Aceste meditații mi le-a pricinuit prezentarea acestor doi factori într'o ambianță exemplară, într'o ținută ireproșabilă și execuție deasupra tuturor scăderilor ce ne plumbuesc liturgia, într'una din Duminecile trecute.

Departe de-a ne obiectiva prin programuri și sfaturi, ori de-a ne introduce în armoniosul mecanism al acestui cor, servim aceste observații marginale și târzii recenzii, ca modeste și valide îndemnuri la muncă.

Prof. Dr. Petru Rezuș.

O distingere a Bănatului.

Guvernul prezidat de dl ministru Gheorghe Tătăărăscu s'a constituit încadrând și un distins fiu al Bănatului, dl avocat Dr. Titus Popoviciu, fiul ilustrului protopop de pie memorie Dr. Gheorghe Popoviciu al Lugojului.

Această onoare deosebită a Bănatului, prin eselență a Logojului, este prilej de bucurie și pentru Biserica noastră ortodoxă de aici în care Dr. Titus Popoviciu deține demnitatea de consilier eparhial și membru în Adunarea eparhială.

Investit cu asemenea răspunderi în Biserică, Dr. Titus Popoviciu a fost și este pentru noi o prețioasă contribuție. Căci decanul baroului avocaților din Logoj aduce în areopagiu Bisericii bănățene o judecată limpede, un spirit critic stăpânit de largă înțelegere umană și orizont deschis pentru îndrumări cu adevărat binefăcătoare Bisericii lui Hristos de aici. Adăogați la aceste însușiri un desăvârșit bun simț, tradus și multiplicat în raport cu toată lumea, și iată avem icoana noului Subsecretar de Stat dela Economia Națională!

În Biserică noastră îndrumătorul priceput s'a dovedit și un iăptuitor vrednic, exemplu viu de creștin integru. Căci: câtă vreme va fi în Zolt un creștin și va dăinui frumoasa biserică de aci, numele ctitorului Dr. Titus Popoviciu va fi pomenit neîntrerupt și va crește ca un mit sau ca o legendă...

Se spune că în Zolt ar fi și o gospodărie model a dlui Dr. T. Popoviciu, îndiciu că cel care știe gospodări ale sale, poate fi pus și în fruntea Gospodăriei Statului.

Oricum, intrarea în Guvern a dlui Dr. Titus Popoviciu — însoțită de freamătul bucuriei presei noastre bănățene întregi — e o distingere a Bănatului, apt să dea Țării elementele necesare unei dorite înnoiri!

F. D.

1 DECEMBRIE.

„Acum slobozește pe robul Tău, Stăpâne, dură cuvântul tău, în pace; că ochii mei văzură mântuirea Ta...”
Luca II 29-30.

Al 21-lea an de la Unirea cea mare s'a încrestat adânc pe răbojul vremii...

S'au scurs 21 de ani de la acea zi memorabilă, când fruntașul luptător naționalist: *Badea Gheorghe Pop de Băsești* a rostit în fața mulțimii adunată la praznicul cel mare al Unirii, aceleași cuvinte ca și bătrânul Simeon când a văzut pe pruncul Iisus.

S'au scurs, 21 de ani de când întreaga suflare românească de pe glia stropită cu sânge valah, irosit din belșug de asupritorii de veacuri, s'a contopit pentru totdeauna în hotarele țării întregite.

***

Azi pentru a douăzeci și una oară sărbătorim unirea Transilvaniei și a Bănatului cu Țara mamă. După gama de nespuse chinuri și suferințe, iată-ne visul milenar împlinit. Acum douăzeci și unu de ani a fost făurit un ideal născut de veacuri de domnitorii români și de unii din ei chiar realizat vremelnice.

Acum douăzeci și unu de ani s'a înălțat glorios și ocrotitor steagul nostru național pe tot rotogolul României-Mari: dela Nistru, până colo departe'n Tisa, din valea sglobiului Ceremuș până la Dunărea cea lină și din Satu-Mare până la Marea cea Neagră. Pretutindeni se răsfăța: roșul, galbenul și albastrul, sărutat atât de adierile unui vânt de iarnă preatimpurie cât și de miile de mii de Români ce-și văzură idealul împlinit.

Tot atunci străzile Alba-Iuliei erau pline de oameni în haine de sărbătoare, iar casele pline cu flori și drapele la fereștri.

Dușmanul milenar fusese zdrobit...

Pe buzele fiecărui țaran român participant la această măreață adunare vedeai un zâmbet senin... Era zâmbetul curat al fericirii și al bucuriei. În această zi, prin glasul reprezentanților provinciilor desrobite, s'a cimentat pe veci unirea la Patria mamă... la România întregită.

De-atunci răsună între granițele României Mari, graiul românesc pe toate meleagurile ei.

Dar... totdeatunci, colții acelor cari din nou voiesc să ne subjuge, rânjesc și privesc cu jind la mândrul pământ al Ardealului, care cu toate uneltirile dușmane rămâne neclintit ca

și creștele munților ce-l îmbrățișează atât de frumos. Vreau cu tot prețul să ne robească din nou, mai greu ca până acum, cerând „revizuirea” tratatelor de pace.

De-așunci, în fiecare zi, prin glasul microfonului, strigă că sunt nedreptățiți. Ori, ei nu știu că opinea țaranului român a fost pusă pe palatul parlamentului din Pesta?

Dacă asta n'o știu, apoi să știe că: *poporul Român își va apăra cu toată puterea ființei sale, patrimoniul său național*, căci după spusele Poalmistului: „Cu noi este Dumnezeu... și dreptatea.

* *

În aceste clipe când în văzduh miroase a praf de pușcă, iar țările s'au prins în hora nebuniei și a morții, pe noi cei tineri, generația postbelică, cari ne-am născut sub nimbul aurorei românismului, ne așteaptă o mare menire: *Munca creatoare*. Strămoșii noștri ne-au lăsat această țară care a fost câștigată prin sângele vărsat al eroilor de la Jiu, Mărăști, Mărășești și Oituz. Noi prin muncă și jertfă trebuie s'o menținem așa, căci drepte sunt spusele Psalmistului: „Cu noi este Dumnezeu, înțelegeți neamuri și vă plecați”.

Gheorghe A. Milovan.

Cosmogonia biblică și teoriile științifice.

De Pr. I. Firca.

(Urmează)

Științele pozitive menținându-se numai în cadrul lor, dacă nu pot confirma direct acest adevăr¹⁾ care trece peste sfera lor de investigație, în nici un caz nu-l pot însă infirma sau contrazice, bazându-se pe datele sigure ce le posedă.

S'a făcut de multe ori o greșală de ordin metodic de anumiți oameni de știință, necredincioși și negativiști, cari au pretins semne și minuni, fapte palpabile, pentru a putea și ei crede în cele mai presus de fire. Eroarea e evidentă. Căci voluntar și programatic asemenea oameni trec peste faptul că natura — zidire a lui Dumnezeu — toată e o minune, care dacă nu se prezintă oricui ca atare e datorită faptului că prea ne-am obișnuit cu ea și înțeleptele rândueli dintr'ânsa. Totul în jurul nostru, dacă vrem să

auzim, ne strigă existența Creatorului!²⁾ Necredincioșilor orice le-ai arăta însă tot necredincioși rămân, fiindcă așa vor ei, nu pentru că nu s'ar putea convinge rațional despre ceea ce trebuie să creadă. Ci fiindcă sunt dintre aceia despre cari spune *Avraam* bogatului nemilostiv din *Evanghelie*: „Au ei pe Moisi și pe proroci să-i asculte” căci dacă nu „măcar de se va scula cineva din morți tot nu vor crede”.³⁾

Nu poate pretinde cineva — sincer fiind — că în domeniul adevărilor religioase să se folosească proba experienței de laborator, întrucât aceasta nu e metodă adecvată. Nici să refuze atributul de adevărate unor afirmații pe cari nu le putem controla prin simțuri. Cel ce ar spune că poate fi convins că Dumnezeu a făcut lumea numai dacă ar vedea cu ochii lui repetându-se actul creației dă dovadă pe lângă lipsă de probitate științifică și de o totală neînțelegere a adevărului spirit științific.

Dar dacă adevărurile *științei sacre* se obțin prin credință și rațiune, să nu uite cei ce se zic cercetători obiectivi în domeniul științelor naturale că a folosi credința și metafizica în deducerile lor, cari trebuiesc să rămână în domeniu pur empiric, echivalează cu o repetare în alt sens a greșalei. Obiectivitatea cercetării trebuie să impună totdeauna folosirea metodelor proprii!

Și dacă necredincioșii hrăniți spiritualicește cu prea multă încredere științifică nu au dreptul — oprindu-i domeniul și metoda — de a pretinde teologilor să le arate să vadă întâiu pentru a putea crede apoi, teologii au cu tot cuvântul dreptul — pe baza aceluiași criterii — să pretindă savanților pozitivisti să-și dovedească afirmațiile, sau experimental, sau cel puțin pe baza faptelor de observație sinceră, pentru a le acorda încrederea în obiectivitatea spuselor.

Referindu-ne la problema noastră specială și la pretenția științelor exacte de a da o soluție proprie originii lumii găsim că:

a) Aplicarea metodei *observației* la *crearea lumii* e o imposibilitate și ca atare științele naturale se găsesc aci într'un domeniu ce nu le aparține, întrucât metodele lor nu pot fi aplicată

2) *Natura* e o carte deschisă a lui Dumnezeu către oameni, în care vorbește despre atotputernicia și înțelepciunea Sa; în această scrisoare — revelație vizibilă a lui Dumnezeu — niciodată nu se va aminti de neexistența Creatorului și nici științele naturale nu o vor putea demonstra (Cf. Dr. Franz Meffert „Gibt es einen Gott?” în „Apologetische Volksbibliothek” No. 1/1911, p. 1; Cf. Svetlov, op. cit. V. I. p. 6).

Sf. *Grigore Teologul*, spune și el: „Cerul, pământul, marea, într'un cuvânt toată lumea, este o mare și preaslăvită carte dumnezeiască” (Ap. Svetlov, V. I. p. 6).

Același adevăr îl afirmă și numeroși oameni de știință pozitivă, cum vom vedea mai târziu.

3) Luca XVI 29, 31.

1) Indirect însă ele îl confirmă, furnizând date abundente argumentelor raționale.

pe teren. Cine a fost de față la nașterea lumilor spre a ne afirma ce a văzut? „Unde erai tu — zice Domnul către Iov — când am întemeiat pământul? Spune, dacă ai pricepere! Cine i-a hotărât măsurile, știi? Sau cine a întins frânghia de măsurat peste el? Pe ce sunt sprijinite temelile lui? Sau cine i-a pus piatra din capul unghiului?”⁴⁾

Ni se va spune, fără îndoială, că observarea directă a actualelor fenomene cerești ne poate furniza probe evidente de felul cum au putut lua naștere anumite corpuri cosmice. Dar, pe lângă că o asemenea aserțiune deplasează problema din cadrul fixat: originea întregului univers, la anumite transformări în interiorul acestui univers deja creat, nu trebuie uitat că fenomenele cerești sunt atât de complexe și datele obținute atât de greu de interpretat, încât nu s'a traș până în prezent nici o concluzie sigură.

Lumile — într'adevăr — nu par a se naște numai din *nebuloase spirale*, așa cum susțin teoriile consacrate, ei și în multe alte feluri, prin dislocări de masse, ori fuzionări, prin gâtuiuri etc. Știința se mișcă aci în domeniu pur ipotetic. Pe lângă aceasta încep să se ridice iar glasuri autorizate ale unor savanți cari contestă identitatea pământului cu celelalte corpuri cerești⁵⁾. Însăși mișcarea de revoluție a pământului începe a fi negată⁶⁾. Așa că între ceace are loc azi în lumea siderală și între începutul planetei noastre numai, raportul poate fi cel mult de *analogie*. Ori analogia este cea mai puțin precisă dintre metodele de comparație rațională ori și de observație.

Faptul că unii reprezentanți ai științelor pozitive — b. oa. *Haeckel* în „*Enigmele Universului*” — obiectează că știința nu cunoaște origine a lucrurilor și deci face abstracție de existența unei asemenea origini, ar fi un motiv în plus ca știința de observație, dacă vrea să rămână fidelă metodei ei pozitiviste, să nu spună nimic aci. Dacă azi nu observăm nici o creație, adică nici o aducere la ființă din neant, concluzia

4) Iov, 38, 4—6. Vezi și p. 34 din această lucrare.

5) Așa, mulți susțin că pământul nostru contemplat ca un corp cosmic nu ar avea formă sferică, ci ar fi asemenea unui *elipsoid* cu trei axe, sau ca un *elipsoid neregulat (geoid)* sau asemenea unui *ovoid*. *L. Green* afirmă că pământul ar avea forma unui *tetraedru* la care colțurile și crestele ar corespunde masselor continentale, iar suprafețele bazinurilor oceanice. Situația antipodală a masselor continentale față de oceane, forma triunghiulară, ascuțită spre sud a masselor continentale, poziția vechilor scuturi litosferice din emisfera nordică, corespunzând colțurilor tetraedrului, ar face plausibilă această ipoteză. (Sava Athansiu, Curs de Geologie gener. pp. 15—16).

6) „Rotația pământului împrejurul soarelui — spune *H. Poincaré* — nu este decât o ipoteză mai comodă decât ipoteza inversă, dar de loc mai adevărată, căci ea ar implica altminteri existența unui spațiu absolut”.

La fel savantul relativist *Michelson* făcând o experiență cu aparatul său numit *interferometrul*, a reconfirmat cu tărie teoriile clasice ajungând la concluzia că: „Totul se petrece ca și cum pământul ar sta pe loc și nu s'ar mișca”. (V. art. „Pământul se învârteste?” în ziarul Științelor și al călătoriilor” Nr. 40/1932, pp. 626—627.

că nici odată nu a avut loc vreuna, nu e deloc urmare logică a celor amintite⁷⁾.

Știința omenească putând merge retrospectiv cu sondările ei numai până în ziua imediat următoare creației lumii, nu și în înseși zilele creației, ea are doar dreptul să spună că acest fenomen nu e în raza ei de observație și datorită prudenței de a nu afirma nimic mai mult. Căci orice ar spune în plus, înseamnă o depășire atât a observației cât și mai ales a putinței de experimentare⁸⁾.

Iar singurele observații pe cari le putem face astăzi în acest sens și ale căror rezultate le putem proiecta parțial și prin analogie în zilele dela începutul lumii, departe de a justifica în vre-un fel erorile pozitiviste, ele confirmă tocmai teza creștină, aceea că lumea a fost făcută de Dumnezeu, a cărui intervenție în însăși ființarea ei nu e numai o ipoteză pe care nu a găsit-o necesară, în mod blasfematoriu, *Laplace*, ci este o realitate mai presus de orice discuție. Căci și astăzi ca și în zilele psalmistului și ca și totdeauna „cerurile spun mărire lui Dumnezeu și facerea mâinilor Lui o vestește tăria⁹⁾”.

(Urmează)

Activități din viața românilor

ortodocși din Banatul-Jugoslav.

În ziua de 22 Noembrie a. c. s'a întrunit în capela ortodoxă română din Panciova comitetul și sinodul protopresbiteral, precum și preoții tractuali în conferință pastorală. Deschiderii ședinței i-a premers chemarea Duhului Sfânt, după care adm. protopresbiteral Pr. Victor Popoviciu a rostit cuvântul său de deschidere, bine ticluit și plin de căldură sufletească, a schițat icoana preoției încadrate în rama frământărilor lumii contemporane abătute dela Dumnezeu, mulțumind participanților cari au știut să răspundă apelului său, prezenți fiind la datorie în majoritate absolută. Deschizând ședința comitetului și apoi a sinodului protopresbiteral al Panciovei, cetește raportul despre starea spirituală, morală și materială a parohiilor tractuale, punând apăs pe faptul decadentei numerice a sufletelor datorită numărului redus al nașterilor, menționând și răul social al concubinajului și sectarismului. Totuși din tabloul sinoptic și din comparațiile făcute

7) Cf. H. Pinard: „*Création*”, art. în Dict. de Théol. Cathol. t III, Paris, 1937, col. 2038.

8) Ibidem

9) Ps. XLX, 1.

cu anii precedenți se poate observa o tendință de refacere. Se pune în discuție problema fluctuațiilor sectare.

Trecându-se la desbaterea preliminarului pentru bugetul anului 1940, se primește cu unanimitate datorită faptului că Pr. Victor Popoviciu adm. protopresbiteral a binevoit face unele reduceri în favorul bisericilor tractuale.

*

Conferinței pastorale i-a fost dat să disece probleme din cele mai vitale, atât pentru viața bisericii ort. române din Banatul Jugoslav, cât și pentru situația de drept și de fapt a preoșimii ort. române în raport cu îndatoririle sale cetățenești; probleme cari în ultimă instanță pretind o serioasă și întemeiată examinare și urgentă rezolvare de către forurile mai înalte.

Problema preotului ort. român, cetățean jugoslav, față cu îndatoririle sale militare în caz de mobilizare, pusă în legătură cu faptul că un atare preot fiind mobilizat în calitate de preot militar al unui regiment pentru toți militarii de rit ortodox fără deosebire de naționalitate (fiind în acel regiment și sârbi și români ortodocși) i s'a impus, prin amenințare pe lângă toate stăruințele de denegare și încercările de demnă opunere a respectivului preot, să săvârșească serviciul divin în limba stăroslavonă (veche slavă), este obiect de serioasă reflecție. Cum faptul acesta este în flagrantă contradicție cu realitatea istorică și canonică a bisericii ortodoxe, care este prin eminentă națională, reclamă un demers competent pentru ca autonomia noastră bisericească și acel „statu-quo“ pe care-l păstrăm și azi fiind ca atare și recunoscuți de biserică națională, atât de către autoritățile reclesiastice, cât și de stat din Jugoslavia și pentru ca să nu se mai întâmple asemenea cazuri de violare a unor drepturi istorice câștigate, se impune dela sine a se da replica cuvenită pentru ca să nu se mai creeze cazuri de dăunătoare precedentă.

Iată de ce — bine să se observe afinitatea de raporturi — trebuie eliminat orice gând și orice încercare ca parohiile ort. române din Banatul Jugoslav să fie rupte dela istoricul teritoriu eparhial al Caransebeșului și Aradului și metropolitan al Sibiului, căci în asemenea caz și acel salvator statut organic șagunian, legislatorul vieții bisericești, să prăbușește dela sine. Și nu e bine — nici cuminte — ca noi înșine să creem cazuri de precedentă, ca alții să poată intra în casa noastră prin acele porțițe. „Statu-quo“-ul trebuie să fie inalienabil în

tot decursul istoriceii viețuirii a elementului ortodox român în Banatul Jugoslav. Așa după cum poate sta parohia din Bitolia sub jurisdicțiunea patriarhiei din București, cu toate că din punct de vedere geografic este un non sens, tot așa, fie măcar și un nou sens geografic persistența elementului ort. român din Banatul Jugoslav în acel „statu-quo“, atât timp cât acel „statu-quo“ poate fi garanța trăinicieii și neștirbirii istoricelor noastre drepturi spirituale și prin aceasta implicite naționale.

O biserică și un neam nu trăește numai în prezent și pentru pretențiile exigente, ci pentru eternitate, fie aceasta chiar și cu sacrificarea convenabilităților și calculelor momentului istoric. Situația noastră de minoritate politică cu drepturi spirituale, bisericești și naționale ne dă-tează și nouă aceasta. Și oricine s'ar gândi la binele nostru să nu neglijeze realitatea istorică în baza căreia ne-am menținut, ne menținem și ne vom putea menține prin veacuri!...

Pr. A. Uroș-Doloveanu.

Altă solemnitate a Gărzii Naționale în Caransebeș.

Dumineca trecută s'au desfășurat în orașul nostru solemnități din acelea cari, cu deosebire între împrejurările de azi, însemnează o încredere mai mult în vigoare nostru românească; însemnează rostuirea nației noastre conform cu această vigoare, „națiunea în stare dinamică“ așa cum nimerit a caracterizat conducătorul Gărzii Naționale din plasa Caransebeș Dr. Antoniu Marchescu această gardă care a depus jurământ solemn de credință Majestății Sale Regelui Carol II. Supremul său Comandant.

O undă binefăcătoare, Garda Națională își face loc aici în aretul nostru datorită voinței colective, voinței descătuseate din obezile crezurilor vechi și disciplinate în nouile așezări, menite să ne avânte spre adevăratele destine pe cari istoria le rezervă noului neam românesc, unitar și rezolut.

Toți cei câteva sute — poate chiar mii de intelectuali, meseriași și țărani din Caransebeș și jur, cari în prezența autorităților bisericești, civile și militare, am depus jurământ pentru servirea noului ideal, am înțeles, din acel moment că suntem cu adevărat membrii fericiți ai unei noi societăți românești, că purtăm nădăjdea unui neam sbuciumat, dar și o răspundere din cele mai apăsătoare...

Desigur fără ajutorul Bunului Dumnezeu

o atare sarcină ar fi cu nepuțință de purtat. Iată, începutul muncii sale Garda Națională îl face cu rugăciune. Bătrâni, tineri într'o ținută demnă românească se înșirue încolonați dealungul Străzii Ovid, deoarece nu încap în biserică. Deși vreme de iarnă, așteaptă ca să se termine sf. Liturgie, în aceeași ordine se înșirue apoi spre piața orașului, unde după luarea jurământului de către preoții I. Firca, P. Bogoeviciu și T. Roșca ascultă mișcați următoarele cuvinte însuflețire ale comandantului Dr. Antoniu Marchescu :

CAMARAZII

Când a sunat ceasul mobilizării conștiinței naționale la acțiunea solidată a tuturor fiilor acestui neam pentru *strălucirea Tronului și înălțarea Patriei*, voi, coborâtorii unor generațiuni de vrednici și desinteresăți luptători pe teren național, conșecvenți tradiției grănicerești profund monarhică, disciplinată și națională, ați răspuns cu entuziasm, cu hotărâre și într'un număr impresionant.

Acest fapt Vă onorează în cel mai înalt grad și Vă învrednicește de gloria străbunilor.

Actul solemn, pe care l-ați îndeplinit azi în istorica cetate a românismului cu vechi așezăminte religioase și de cultură națională, constituie o închinare nefermărită și expresiunea vie a sentimentelor de profund atașament către marelui nostru Rege Carol al II-lea. El constituie, în același timp și mărturisirea sinceră a spiritului de jertfă pentru Patrie de care sunteți animați.

V-ați legat înaintea lui Dumnezeu și a oamenilor, de bună voie ascultând doar glasul conștiinței românești, de a păstra neclintită credința Regelui, dragoste și jertfă Tării și neamului, ascultare și supunere căpăteniiilor Gărzii naționale, ați jurat urmare necunșionată noului steag, noii religii a întregului neam românesc, care se rezumă în cuvintele: *Regele și Națiunea — Munca și Credința*, și prin aceasta uitând tot ce a fost păgubitor în trecut, ați intrat definitiv în rândurile primilor ostași ai ei.

Timp de aproape două decenii ne-am vrăjmășit și am fost părtași la pătămiri din cauza luptelor dintre frați. S'au consumat energii și s'a pierdut timp fără mult folos pentru binele obștesc.

În scrumul acestei epoce definitiv înmormântată, nu căutam să identificăm nici vini nici vinovați. Toți am putut greși la un moment dat. Unii mai mult, alții mai puțin. Fiecare după puterea sau lipsa de putere pe care a avut-o vremelnic.

Să dăm uitării toate acestea și într'un elan de înfrățire românească, să ne înșiruim cu toții sub cutele noului steag al Renașterii Naționale!

Frontul Renașterii Naționale nu este un partid politic în luptă cu altul, nu este nici o clasă socială în conflict de interese cu alta sau o generație grăbită a lua locul alteia care se duce. Frontul este națiunea însăși în stare dinamică, în stare de muncă constructivă pentru Tron și Patrie și ca atare porțile lui stau deschise tuturor fiilor buni ai acestei Tări.

Nu mă îndoiesc, că în această regiune, în care poporul are în suflet ceva din cristalul apelor de munte, din freamătul pădurilor și legătură atât de strânsă cu glia străbună, nu se va găsi nici un suflet românesc

care să nu răspundă cu toată dragostea chemării noii religii.

Cu aceste gânduri de bine, cu credința în Dumnezeu și Rege și cu convingere nestrămutată în rodnicia muncii la care pornim azi, să dăm expresiune sentimentelor noastre strigând :

Trăiască Majestatea Sa Regele Carol al II-lea!

Comandantul mulțumește celor cari au sprijinit acțiunea sa românească și patriotică, mulțumește conducătorilor satelor — notari și primari — cari au venit în fruntea poporului lor.

Intr'o însuflețire din cele mai îmbucurătoare membrii Gărzii defilează apoi în fața comandantului și autorităților.

Rap.

Ș T I R I

Nouii mitropoliți. Marele colegiu electoral pentru alegerea de mitropoliți și episcopi s'a întrunit în București în zilele de 29 și 30 Noemvrie a. c., pentru alegerea celor doi mitropoliți. Au fost aleși P. S. Dr. *Irișanu Mihălcescu* pentru scaunul de mitropolit al Moldovei și Sucevei cu reședința în Iași și P. S. *Nifon Criveanu* pentru nou înființata mitropolie a Olteniei cu reședința în Craiova. Cunoscând alesele calități ale noilor mitropoliți, nădăjduim că alegerea P. P. S. S. L. L. însemnează un spor de bine pentru Biserica ortodoxă română.

Ziua de 1 Decemvrie, ziua mare a Unirii tuturor românilor din Ardeal, Bănat, Crișana și Maramurăș cu Patria Mamă a fost sărbătorită pretutindeni cu bucurie și însuflețire. În Caransebeș, la biserică noastră catedrală s'a oficiat un serviciu divin de mulțumire, la care au participat toate autoritățile și școalele. Preotul I. Firca a rostit o înflăcărată alocuție. A urmat apoi, în sala Teatrului Orășănesc, o festivitate cu program de coruri, declamări și conferința d-lui prof. Târcovnicu V. Au dat concurs și Corul Catedralei și Corul Academiei Teologice.

Preoți distinși cu brâu roșu. Apreciind serviciile și meritele câștigate pe teren bisericesc și pastoral, P. S. Episcop a distins cu brâu roșu pe următorii preoți din prilejul sfintei sărbători a „Intrării în Biserică” pe Tovie Perian - Cadar, Tiberiu Mărgineanțu - Opațița, Emanuil Pirtea - Sacoșul-mare, Ioan Pincu - capelan protopopes Ciacova, Dimitrie Țieran - Ghilad și Eliseiu Mureșian - Banloc. Felicitări!

Ratificarea convenției româno-maghiare privitor la Fundația Gojdu s'a făcut zilele trecute. Confirmarea ni-a dat-o și Escelența Sa dl. ministru de externe Grigorie Gafencu în expozeul dsale asupra politicii noastre externe.

Uniții dispensează dela Repaosul Duminical sau Uniții mai tari ca legea. „Unirea” dela 11 Noemvrie a. c., reproduce multe pasagii dintr'o pastorală a P. S. Dr. Ioan Balan, episcop român-unit în Lugoj, dintre cari un pasaj sună așa: „pentru a ușura faptele dragostei creștinești în acest anotimp al toamnei,

dacă va fi nevoie, *dispensăm dela repausul duminical și din sărbători* pe acei credincioși cari des de dimineață, vor fi ascultat Sfânta Liturghie în aceste zile.

Lucrurile acestea le scrie așa dar un *Episcop* român unit într-o *Pastorală*, fără să cugete: la legile Țării, la poruncile Bisericii, la răutatea oamenilor?!

Lucrul e foarte grav! Și oricât ar porni din cine știe ce concepție, catolică, și oricât cel dintâiu care se dispensează ar fi episcopul, noi protestăm cu indignare împotriva celor cari ne strică rânduelile și legea.

Botezul a 12 copii sectari. Pe urma zelului preoților noștri din Petrovasela, din prilejul cuminicării școlarilor preotul capelan *Valeriu Filaret Perin* a botezat 12 copii de ai sectarilor. Meritul revine desigur stăruinței celor doi preoți *Stefan Sperchez* și *Constantin Dimian* ca și neobositului catihet al școlarilor din Petrovasela, *V. F. Perin*. Laudă lor!

„Revista Teologică”, organ pentru știința și viața bisericească, apare lunar sub patronajul I. P. Sf. Mitropolit *Nicolae* al Ardealului.

Credincioasă menirii cu care a fost întemeiată acum 30 de ani, „Revista Teologică” publică în fiecare număr studii și articole bine întocmite, ia atitudine față de toate problemele cari interesează viața bisericească, tipărește predici model, oferă cititorilor o bogată vitrină a celor mai noi și mai bune cărți teologice române și streine, informează exact despre evenimentele bisericești, naționale și culturale și dă răspunsuri competente la toate nedumeririle pe cari le stârnesc unele probleme de practică bisericească.

„Revista Teologică” apare în condiții tehnice ireproșabile și cu o regularitate pilduitoare.

Tuturor celor ce o vor abona dela 1 Ianuarie 1940, „Revista Teologică” le oferă în dar un *volum de predici antisectare*, în afară de alte surprize pe cari le pregătește abonaților ei, din prilejul intrării în al 30-lea an de apariție regulată.

Abonamentul anual, de Lei 260, urmează a se trimite până la 1 Ianuarie 1940 cel mai târziu, la adresa: *Administrația „Revista Teologică”, Sibiu, Str. Mitropoliei Nr. 24-28.*

Antialcoolice. Secția antialcoolică cu abstenența totală și pentru combaterea moravurilor ușoare, a „Astrei Bănățene” în colaborare unită cu Liga „Temperanța” — pe această cale — aduce la cunoștință tuturor membrilor ei înscriși precum și tuturor suborganizațiilor de propagandă antialcoolică și binevoitorilor ei simpatizanți din Ținutul Timiș, că Biroul Central al Secției — cu începere dela 1 Decembrie 1939, — funcționează în Timișoara-Cetate, Bulevardul Regina Maria Nr. 19, unde primește toate adresele oficiale și corespondența particulară ce-i revine.

În sezonul hotărârilor aduse în ședința de organizare, ținută la 23 Mai 1939, în sala Prefecturii județene, aceste două organizații de propagandă antialcoolică, în viitor vor colabora intim între oaltă într-o soluționarea tuturor problemelor atât de îngrijorătoare provenite din consumul fără de saț al alcoolului distrugător.

Membrii organizației sunt repartizați în următoarele trei grupe:

- a) Membrii fanatici, sunt cei cu o absolută abstenența totală.
- b) Membrii temperanți și
- c) Membrii simpatizanți.

Cotizația obligatorie pentru fiecare membru înscris este numai 1 leu lunar.

Societățile corale, famfarele, Casele Naționale și Căminile Culturale, ca personalități morale, încă vor plăti numai minimala cotizație lunară de 1 leu, fără nici o altă obligațiune materială.

Toți membrii înscriși, la nevoie primesc gratuit dela Direcțiunea Organizației, informații și sprijine morale în ceea ce privește industrializarea și comercializarea produselor lor de frunte în primul rând.

Direcțiunea organizației numai decât va da un răspuns potrivit tuturor celor ce se interesează.

Președinte-Director, *Petru Ciucur*.

Prețul lumânărilor de ceară, din considerare la urcarea prețului cerei și a fitilului în chip surprinzător, a fost ridicat la 250 lei.

Cărțile de premiu trimise parohiilor cari în primăvară au fost vacante, să se achite neîntârziat de administratori sau epitropi.

În Calendarul Românului s'au strecurat unele regretabile erori, ca de pildă la Anul nou în loc de Luni s'a tipărit Duminecă; dintre membrii Congresului național bisericesc nu s'a omis membrul care nu mai face parte din Congres, apoi schimbările recerute pretutindeni la episcopi și episcopii, precum și alte greșeli mărunte pe cari cetitorul le poate singur îndrepta.

Concurs

Nr. 421. 1939.

În baza ordinului Venerabilului Consiliu Eparhial Nr. 3167 B. ex. 1939 din 20 Maiu 1939 se publică concurs, cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană” pentru postul de preot la parohia I-a de clasa I-a din comuna **Jebel**, protopresbiteratu Buziașului.

I. Beneficii:

1. Sesiunea parohială în estensiune de 33 jugh.
2. Veniturile stolare uzitate.
3. Bir parohial nu este.
4. Casă parohială nu este.

II. Indatoririi:

Preotul ales este obligat a-și împlini toate datorințele preotești și pastorale, a predica regulat în fiecare Duminecă și sărbătoare și a catehiza la școala primară fără nici o altă remunerație.

Toate impozitele după beneficiile de mai sus cad n sarcina preotului ales.

Ceice doresc să ocupe acest post, întrucât vor avea cvificațiunea cerută pentru parohii de clasa I-a precum și binecuvântarea Prea Sfinției Sale Episcopului diecezan, să-și înainteze cererile, adresate consiliului parohial ort. rom. din comuna **Jebel** prin Prea Onoratul Oficiu Protopopesc al Buziașului.

Reflectanții se vor prezenta, pe lângă prealabila încunoștințare a Prea Onoratului Domn Protopresbiter tractual în vreo Duminecă sau sărbătoare în sf. biserică spre a-și arăta dexteritatea în cântare, tipic și oratorie însă nicidecum în ziua de alegere.

Jebe1, din ședința consiliului parohial, ținută la 1 Octombrie 1938.

Președinte,
Liviu Surlașiu
paroh ort. rom.

L. S.

Secretar,
Ioan Craia
paroh ort. rom.

În conțelegere cu Oficiul protopopesc
Buziaș la 4 Octombrie 1939.

Ioan Gețea
protopresbiter.

Nr. 5754 B. ex. 1939.

Acest concurs se publică cu aceea că — în baza aliniatului ultim al §-ului 29 din Regulamentul pentru parohii și în baza decisului consistorial dđto 3 Martie 1914 și respective 14 Aprilie 1914 Nr. 3028 B ridicat și la valoare de concluz sinodal, cu concluzul Nr. protoc. 22 ex 1914, precum și avându-se în vedere decisiunea Consistorului mitropolitan Nr. 258/1928 din 13 Noemvrie 1929 — se enunță obligamentul credincioșilor de a presta și birul parohial, care este o parte integrantă și legală a dotațiunii preoțești.

Caransebeș, din ședința Consiliului eparhial ținută în 10 Octombrie 1939.

Episcopul:

2--3

† **VASILE**

În baza ordinului Venerabilului Consiliu eparhial Nr. 3169 B. ex. 1939, din 20 Mai a. c. se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană“, pentru postul de preot la parohia vacantă din Moceris, de clasa II-a din comuna **Moceris**, protopresbiteriatul Mehadia, devenită vacantă pe urma pensionării preotului Petru Suci.

I. Beneficii:

1. Sesiunea parohială în extindere de 32 jughere.
2. Birul parohial uzitat.
3. Venitele stolare uzitate.
4. Casa parohială cu grădina și supraedificiile economice necesare.

II. Indatoririi:

Preotul ales este obligat a-și împlini toată datorințele preoțești și pastorale, a predica regulat în fiecare Duminecă și sărbătoare și a catehiza la școală primară fără nici o altă renumerație.

Toate impozitele după beneficiile de mai sus cad în sarcina preotului ales.

Ceice doresc să ocupe acest post, întrucât vor avea cvalificațiunea cerută pentru parohii de clasa II-a precum și binecuvântarea P. S. S. Episcopului diecezan, să-și înainteze cererile adresate consiliului parohial ort. rom. din Moceris prin Prea On. Oficiu Protopopesc al tractului Mehadia.

Reflectanții se vor prezenta pe lângă prealabilă încunoștințarea a Prea On. Domn protopresbiter tractual, în vre-o Duminecă sau sărbătoare în sfânta biserică, spre a-și arăta dexteritatea în cântare, tipic și oratorie, însă nicidecum în ziua de alegere.

Moceris, din ședința consiliului parohial ținută la 20 Iulie 1939.

Președinte:
Pr. Nicolae Bihoiu
adm. parohial

L. S.

Secretar:
Vichentie Negru

În conțelegere cu Oficiul protopopesc.

Orșova la 16 Septemvrie 1939.

I. Câmpianu
protopop.

2--3

Redactor responsabil: NICOLAE CORNEAN, consilier eparhial.

Judecătoria mixtă Caransebeș, secția c. f.

Nr. 1332/1938 c. f.

Publicațiune de licitație și condițiile de licitație.

În cauza execuțională pornită de următorul Ion Popovici dom. în Caransebeș contra urmăritei Ecaterina Pavel Mareovici născ. Todorovici dom. în Caransebeș, la cererea următorului, judecătoria ordonă licitațiunea execuțională în baza art. 144, 146 și 147 din legea LX. din 1881, asupra imobilului înscris ca proprietatea urmăritei în c. f. a comunei Caransebeș Nr. coalei c. t. 95 sub A. I. 1-2 Nr. top. 1358 casă pe intravilan sub Nr. 291 cu curte de 30 stp. și Nr. top. 1359/1 grădină în intravilan de 118 stp. a cărui preț de strigare va fi 22.500 lei, pentru încasarea creanței de 34.490 lei capital, interese legale dela 18 Septemvrie 1936, spese de proces și de executare de 6632 lei fixate până acum, spese de 850 lei fixate acum pentru cererea de licitație. Fixează termen pentru ținerea licitațiunii pe ziua de **11 Dec. 1939 ora 10 a. m.** în localul oficial al c. f. ușa Nr. 14. Caransebeș la 6 Iunie 1938.

Judecător **Leo Pető.**

Dir. c. f. **D. Lăzărel**

Pentru conformitate:

D. Lăzărel directorul c. f.

La „Librăria Diecezană“

din Caransebeș, se află de vânzare:

Smirnă kgr. à 270 lei.
Tămâie (lacrimă) „ „ 230 „

A APĂRUT

N O U

**Calendarul
Românului**

pe anul bisect **1940**
dela Hristos

se află spre vânzare la:

Librăria Diecezană
din Caransebeș cu **18**
prețul de **LEI: 18**

Tiparul și editura Tipografiei Diecezane Caransebeș.